

VERİLERİN ARAYIŞINDA SORULACAK KİLİT SORULAR

Eleştirel düşünmenin en önemli özelliklerinden biri, bilginin değerlendirilmesidir.

Bu özellik şu ayrımın bilinci ile başlar: Bilgi ve veri ile, bilgi ve doğruluğu aynı şeyler değildir. Aynı zamanda sunulan tüm verilerin doğru olmadığını da bilincinde olalım. Kişinin veya grubun prestiji, sunduğu bilginin doğruluğunu garanti altına almaz.

Aşağıdaki durumu ele alalım:

Eğitilmiş bir kişinin öğrendiği şey; bilginin neredeyse her zaman, en iyi ihtimalle eksik, yanlış yönlendirilmiş, genellikle hatalı, uydurma, yalan olduğudur.

Dikkatli profesyoneller çalıştıkları iş alanında bir dizi güvenlik önlemleri kullanır. Bu önlemleri ayrı ayrı öğrenmek mümkün değildir. Buna rağmen, özellikle bir kişi veya grubun kazanılmış haklarına hizmet eden inancı destekler nitelikte sunulan bilgi hakkında sağlıklı bir tahmin geliştirmek mümkündür.

Sıklıkla size sunulan bilgi hakkında sorulan kilit sorular şunlardır:

Doğrudan deneyim ile bu iddianın doğruluğundan ne derece emin olabilirim?

Bu inanç, doğruluğunu bildiğim ya da doğruluğundan emin olduğum şeylerle örtüşüyor mu?

Bu iddiayı sunan kişi bunu ne tür delillerle destekledi?

Bu iddiayı değerlendirebileceğim kesin bir sistem veya prosedür var mı?

Bu bilginin kabulü, bunu sunan kişi yada grubun çıkarlarına hizmet ediyor mu?

Bunu doğruymuş gibi sunan kişi, fikrin sorgulanmasından rahatsız mı?

Tek tek yada bütün olarak bu sorular tüm problemin çözümünü oluşturmaz. Her şey bakış açısına göre değişir. İyi bir muhakeme bilgiyi değerlendirirken yapılan yanlışların sayısını azaltmada bize yardım eder fakat tamamen hata yapmaktan alıkoymaz. Size bir bilgi sunulduğunda bu soruları tekrar ederek pratik yapın.

İçerik, Kritik Düşünme (Linda Elder) kitabından alınmıştır.